

Ο Άγιος Απόστολος Θωμάς

Ὁ χεῖρα πλευρᾶ σῆ βαλεῖν ζητῶν πάλαι,
Πλευρὰν ὑπὲρ σοῦ νύττεται Θωμᾶς Λόγε.
Δούρασιν οὐτάσθη Θωμᾶς μακροῖσιν ἐν ἔκτῃ.

Βιογραφία

Ο Άγιος Θωμάς ο Απόστολος ήταν μεταξύ των δώδεκα μαθητῶν του Κυρίου και ανήκε σε οικογένεια αλιέων. Ο Θωμάς, λοιπόν, μετά την Ανάσταση του Χριστού και την πρώτη εμφάνισή Του στους μαθητές, δυσπιστούσε σ' αυτά που του έλεγαν αυτοί. Αλλά ο Κύριος επανεμφανίστηκε στους μαθητές μέσα στο υπερώον, όταν μεταξύ τους βρισκόταν και ο Θωμάς. Τότε ο Κύριος προέτρεψε το Θωμά να ψηλαφήσει τις πληγές από τα καρφιά που Τον σταύρωσαν, και να μη γίνεται άπιστος, αλλά πιστός. Εκθαμβωμένος ο Θωμάς, προσκύνησε και ανεβόησε: «Ο Κύριός μου και ο Θεός μου». Η δε απάντηση του Κυρίου ήταν τέτοια, που θα διδάσκει όλους όσους θέλουν να δυσπιστούν στην αλήθεια του Ευαγγελίου. Είπε, λοιπόν, ο Κύριος: «ότι εώρακάς με, πεπίστευκας, μακάριοι οι μη ιδόντες και πιστεύσαντες». Δηλαδή, λέει ο Κύριος στο Θωμά, πίστευες επειδή με είδες. Μακαριότεροι και περισσότερο καλότυχοι είναι εκείνοι, που αν και δεν με είδαν, πίστεψαν.

Η παράδοση αναφέρει ότι ο Θωμάς μετά την επιφοίτηση του Αγίου Πνεύματος πήγε και κήρυξε το

Ευαγγέλιο στους Πέρσες, Μήδους και τους Ινδούς. Στην Ινδία, συνελήφθηκε από τον Βασιλιά Μισδαίο, γιατί κατήχησε και βάπτισε τον γιό του Αζάνη, την γυναίκα του Τερτία και της κόρες του Μυγδονία και Νάρκα. Αφού τον φυλάκισε τον παρέδωσε σε πέντε στρατιώτες, οι οποίοι αφού τον ανέβασαν σε κάποιο βουνό τον θανάτωσαν δια λογχισμού. Έτσι, τον αξίωσε ο Θεός όχι μόνο να κηρύξει το Ευαγγέλιό Του, αλλά και να δώσει τη ζωή του γι' Αυτόν.

Απολυτίκιον

Ἦχος δ'. Ταχὺ προκατάλαβε.

Ὡς θεῖος Ἀπόστολος, θεολογίας κρουνοῦς, ἐνθέως ἐξήντησας, ἐκ λοχονύκτου πλευρᾶς, Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν. Ὅθεν τῆς εὐσέβειας, κατασπείρας τὸν λόγον, ἔλαμψας ἐν Ἰνδία, ὡς ἀκτὶς οὐρανία, Θωμᾶ τῶν Ἀποστόλων, τὸ θεῖον ἀγλίσμα.

Ἐτερον Ἀπολυτίκιον

Ἦχος γ'.

Ἀπόστολε Ἄγιε Θωμᾶ, πρέσβευε τῷ ἐλεήμονι Θεῷ ἵνα πταισμάτων ἄφεσιν, παράσχη ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν.

Κοντάκιον

Ἦχος δ'. Ἐπεφάνης σήμερον.

Ὁ τῆς θείας χάριτος πεπληρωμένος, τοῦ Χριστοῦ Ἀπόστολος, καὶ ὑπηρέτης ἀληθῆς, ἐν μετανοίᾳ ἐκραύαζες· Σὺ μου ὑπάρχεις, Θεός τε καὶ Κύριος.

Ὁ Οἶκος

Πρὸς τὸν Χριστοῦ Μαθητὴν, καὶ μέγαν μυστολέκτην, Θωμᾶν τὸν θεηγόρον τοῦ Πέτρου ἐκβοῶντος· «Ἐωράκαμεν τὸν Κύριον», ἔφησεν οὗτος. «Ἐὰν μὴ ἴδω ἐν ταῖς χερσίν αὐτοῦ τὸν τύπον τῶν ἥλων, ψηλαφήσω δὲ καὶ τὴν πλευράν, οὐ μὴ πιστεύσω». Ἄλλ' ὁ Κτίστης τῶν ἀπάντων καὶ Δεσπότης, ὡσπερ δοῦλος ἐλήλυθε, θέλων πάντας σῶσαι, καὶ λέγει τῷ Θωμᾶ. «Ψηλάφησον χειρῶν καὶ πλευρᾶς τοῦς τύπους, καὶ μὴ ἀπίσται· ἐγὼ γὰρ εἶμι Κύριος ὁ Θεός σου». Ὁ δὲ ἐν μετανοίᾳ ἐβόησε. Σὺ μου ὑπάρχεις, Θεός τε καὶ Κύριος.

Κάθισμα

Ἦχος πλ. α'. Τὸν συνάναρχον Λόγον.

Τὸν Ἀπόστολον πάντες καὶ μαθητὴν τοῦ Χριστοῦ, εὐφημήσωμεν ὕμνοις ἐπὶ τῇ μνήμῃ αὐτοῦ· θεοπρεπῶς γὰρ τὰς ἡμῶν διανοίας αὐτός, τύπους τῶν ἥλων ψηλαφῶν, βεβαίαν πίστιν ἐκζητῶν, ἐστήριξεν ἐν Κυρίῳ, ἀδιαλείπτως πρεσβέων, ἐλεθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Ἐτερον Κάθισμα

Ἦχος πλ. δ'. Τὴν Σοφίαν καὶ Λόγον.

Τῇ σαγήνῃ τῶν λόγων τῶν θεϊκῶν, τοὺς ἰχθύας ζωγρήσας τοὺς λογικούς, τούτους σὺ προσήγαγες, ἀπαρχὴν τῷ Θεῷ ἡμῶν, καὶ τοῦ Χριστοῦ τὰ στηρίγματα, παθῶν ἐπενδύσασθαι, μιμητῆς τοῦ πάθους, αὐτοῦ πεφανέρωσαι· ὅθεν συνελθόντες, κατὰ χρέος τιμῶμεν, Ἀπόστολε ἔνδοξε, τὴν πανέορτον μνήμην σου, καὶ συμφώνως βοῶμέν σοι· Πρέσβευε Χριστῷ τῷ Θεῷ, τῶν πταισμάτων ἄφεσιν δωρήσασθαι, τοῖς ἐορτάζουσι πόθῳ, τὴν Ἁγίαν μνήμην σου.

Ανάλυση ονόματος*

ΘΩΜΑΣ: (εβραϊκὴ λέξη) = δίδυμος.